

ROZVOJ REGIÓNOV SLOVENSKA V PROGRAMOVOM VYHLÁSENÍ VLÁDY

Máj 2012

Vláda istôt pre občanov vytvorí podmienky na ďalší rozvoj regiónov a na odstraňovanie rozdielov medzi nimi, najmä budovaním infraštruktúry, posilnením regiónov cez výrobné investície, ako aj hospodárnym, účinným a účelným využívaním fondov EÚ. Kvalita života obyvateľstva sa musí formovať v konkrétnom prostredí regiónov Slovenska. Preto podporí regionálny rozvoj horizontálnou a vertikálnou koordináciou so zohľadnením rôznorodosti regiónov Slovenska. Zámerom vlády je vytvárať a uplatňovať také sociálno-ekonomické nástroje, ktoré budú znižovať regionálne disparity, zvyšovať konkurencieschopnosť regiónov, a tým aj kvalitu života. Princíp zvyšovania regionálnej konkurencieschopnosti znamená posilnenie schopnosti regiónov pružne reagovať na meniace sa podmienky, prispôbovať im svoju sociálno-ekonomickú štruktúru, predvídať zmeny a usmerňovať ich. Na Slovensku dosiaľ prevažuje stratégia odstraňovania slabých stránok regiónov, jadrom sa však stane podpora rastových možností, zohľadňujúca danosti jednotlivých regiónov. Jednou z ciest je podpora klastrových iniciatív, a to nielen v oblasti cestovného ruchu. Vláda cielene podporí rozvoj cestovného ruchu aj prostredníctvom organizácií destinačného manažmentu v spolupráci s miestnou a územnou samosprávou.

Pri realizácii rozhodnutí vláda vychádza z Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako východiskového strategického dokumentu, ktorý komplexne určuje prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období, pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Vláda bude pokračovať v procese vyrovnávania regionálnych rozdielov s využitím synergie fondov EÚ, rozvojových politík jednotlivých rezortov a programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov, miest a obcí.

Vláda posilní ekonomický rozvoj regiónov aj dôrazom na podporu malého a stredného podnikania a cestovného ruchu ako perspektívneho odvetvia pre tvorbu nových pracovných príležitostí. Vytvorí tiež podmienky na skvalitňovanie a inovovanie činnosti regionálnych agentúr.

Vláda považuje úspešné a transparentné čerpanie fondov EÚ vo vzťahu k rozvoju regiónov za rozhodujúce. Pôjde najmä o dočerpanie pomoci z Regionálneho operačného programu (ROP) v období 2007 – 2013, ktorého hlavným cieľom je zvýšenie dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch a krajov.

Súčasná prax ukázala, že sprostredkovateľské orgány, vytvorené v rámci samosprávnych krajov, významne pomohli k úspešnému čerpaniu financií z ROP. Vláda preto vytvorí na úrovni samosprávnych krajov podmienky na uplatnenie riadiacich a implementačných štruktúr v rámci pomoci a podpory z fondov EÚ, v línii strategických cieľov novej kohéznej politiky na roky 2014 – 2020. Bude koordinovať a koncentrovať intervencie v regionálnom priestore. Vytvorí predpoklady na absorpčnú schopnosť čerpania finančných prostriedkov z kohéznej pomoci EÚ na základe dostatočného množstva kvalitných projektov s aplikáciou komplexných projektov. Vláda ďalej výrazne posilní koordináciu a koncentráciu systému regionálnej podpory. Zabezpečí rozpracovanie a aplikáciu Stratégie EÚ 2020 s vplyvom na rozvoj regiónov Slovenska.

Na zabezpečenie týchto úloh, ale aj na určovanie priorít po roku 2013 pri vypracovaní nových operačných programov, bude spolupracovať s európskymi inštitúciami pri stanovovaní a podrobnejšom rozpracovávaní novej európskej politiky s dôrazom na potenciál v regiónoch a na regionálne aspekty rozvoja v podmienkach SR. Vláda presadí nielen maximálne čerpanie, ale aj efektívnu kontrolu účelnosti vynakladania finančných prostriedkov. Svoje úsilie zameria na rovnomerné čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v priebehu jednotlivých rokov. Vláda sa bude usilovať o transparentnosť, zjednoduší mechanizmy administrácie projektov a ich predfinancovanie.

Vláda sa v ďalšom období zameria na analýzu doterajších skúseností nášho pôsobenia v EÚ, praktickú podobu jej kohéznej politiky a politiky sociálnej a regionálnej súdržnosti v našich podmienkach a ich prepojenia s jednotným trhom a s ostatnými kľúčovými prioritami EÚ. Vláda sa bude v záujme tvorby sociálne orientovaného trhového hospodárstva, založeného na inteligentnom, inkluzívnom a udržateľnom raste a schopnom čeliť globálnym výzvam, usilovať o prehodnotenie politiky súdržnosti v týchto intenciách. Slovensko sa dôsledne pripraví na rozvinutie prác na príprave novej finančnej perspektívy EÚ na roky 2014-2020, aby bola efektívne využitá pridaná hodnota, ktorú EÚ predstavuje na svetovej scéne.

Vláda bude posilňovať regionálnu a cezhraničnú spoluprácu s krajinami V4, Rakúskom a Ukrajinou. Zameria pozornosť na prípravu a implementáciu makroregionálnych stratégií, najmä na Stratégiu EÚ pre Dunajský región v spolupráci so všetkými štátmi a európskymi inštitúciami, ktoré sa na jej príprave a realizácii podieľajú.

Koordinovaným používaním verejných zdrojov bude vláda vytvárať podmienky na včasné a efektívne čerpanie fondov EÚ.

Vláda zabezpečí podmienky pre sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komunít do spoločnosti s využitím komplexných projektov a prístupov. Oporu vláda vidí v relevantných strategických materiáloch, najmä v Stratégii Európskej únie o inklúzii Rómov, ktorá je rozpracovaná na podmienky Slovenska v Stratégii SR pre integráciu Rómov do roku 2020. Stratégia sa zameriava najmä na školstvo, zdravie, bývanie a zamestnanosť. Uvedenú stratégiu vláda vníma ako otvorený dokument, ktorý sa bude postupne dopĺňať a dopracovávať na základe vývoja reálnych riešení a relevantných podkladov.

Súčasný stav vo využívaní fondov EÚ na riešenie rómskej problematiky považuje vláda za kritický. Úroveň implementácie projektov participujúcich operačných programov v rámci tzv. Lokálnych stratégií komplexného prístupu bude vyžadovať osobitnú pozornosť. Systémové opatrenia pre využitie existujúcich alokácií zo štrukturálnych fondov EÚ budú riešené tak, aby sa dosiahla synergia a kontinuita aj v rámci novej kohéznej politiky na roky 2014 – 2020.

Cieľom programov riešenia rómskej problematiky bude z pohľadu vlády zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít a zlepšenie ich podmienok. Pôjde hlavne o riešenia v oblasti výchovy a vzdelávania, bývania, práce, zdravotníctva, kultúry a jazyka. Taktiež o zlepšenie celkových podmienok v sociálnej oblasti, stavu životného prostredia a racionálne využívanie zdrojov.

Vláda sa bude zaoberať podmienkami a finančnou udržateľnosťou „Programu podpory výstavby obecných nájomných bytov nižšieho štandardu určených na bývanie občanov v hmotnej núdzi a podpory výstavby technickej vybavenosti v rómskych osadách.“ Koordinovanou spoluprácou súčinnosťou ústredných orgánov, miestnych samospráv, samosprávnych krajov, mimovládnych organizácií možno dosiahnuť udržanie podmienok financovania projektov sociálne vylúčených a marginalizovaných rómskych komunít. Toto považuje vláda za jednu z podmienok úspešného rozvoja regiónov.

V rámci cezhraničných väzieb v regióne vláda podporí euroregionálne združenia a dôslednú implementáciu programov cezhraničnej spolupráce spolufinancovaných z fondov EÚ.

Vo vidieckych regiónoch bude vláda podporovať poľnohospodárstvo ako multifunkčné odvetvie. Vytvorí podmienky aj na komplexnú podporu rozvoja vidieckeho turizmu a agroturistiky, vrátane budovania infraštruktúry, chýbajúcich inštitúcií, informačného a rezervačného systému a podpory marketingu v cestovnom ruchu.